

Welzijn Geiten Inspectieresultaten 2017

Het project Welzijn Geiten 2017 is uitgevoerd om een toezichtbeeld van de melkgeitensector te krijgen en de welzijnsrisico's bij melkgeiten in beeld te brengen. Daarnaast zijn inspecties uitgevoerd bij bokkenmesters. Op deze bedrijven worden bokjes

afkomstig van melkgeitenbedrijven opgefokt, om op een leeftijd van ongeveer 5 weken te worden geslacht. Vanwege de lage economische waarde van geitenbokjes vloeien daar mogelijke welzijnsrisico's uit voort.

Wet dieren en Besluit houders van dieren

In de Wet dieren en het Besluit houders van dieren is geen specifieke wet- en regelgeving opgenomen voor welzijn en houden van geiten. De algemene welzijnsregels voor het houden van (productie) dieren zijn geldig. Deze bestaan veelal uit doelvoorschriften; de dieren moeten een toereikende behuizing hebben, voldoende drinkwater en geschikt voer, voldoende hygiënische omstandigheden enz.

Meer informatie website NVWA: <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/schape-en-geiten/rol-nvwa>

Methode

86 melkgeitenbedrijven en 9 bokkenmesters zijn geïnspecteerd op de algemene welzijnsregels (Wet dieren en Besluit houders van dieren). Ook is gekeken naar mogelijke welzijnsrisico's voor huisvesting, diergezondheid en zorg voor geitenbokjes. De melkgeitenbedrijven zijn aselekt geselecteerd voor een inspectie. Alle destijds bij de NVWA bekende bokkenmesters zijn geïnspecteerd.

Resultaten

Het toezichtbeeld laat bij de geïnspecteerde melkgeitenhouders een naleving zien van 93%. Overtredingen hadden met name betrekking op achterstallig klauwonderhoud van enkele dieren. In 5 gevallen is een schriftelijke waarschuwing gegeven. In 1 geval is het mondeling ter plekke afgedaan. De naleving bij de geïnspecteerde bokkenmesters is 67%. Bij drie bokkenmesters zijn zieke/zwakke en dode dieren aangetroffen, waarbij de nodige zorg was onthouden. Aan deze houders is een Bestuurlijke maatregel en Proces-Verbaal opgelegd.

Resultaten

	Melkgeitenbedrijven	Bokkenmesters
Aantal bedrijven in Nederland ¹	375	Onbekend ² Naar schatting 10 – 20 bedrijven.
Aantal inspecties (aselect)	86	9 (alle bekende bedrijven)
Akkoord	93%	67%

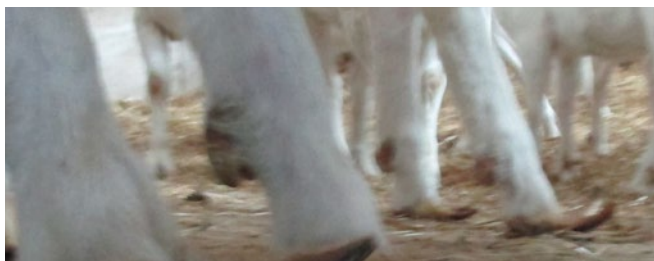
¹ Bron: CBS, bedrijven met meer dan 10 melkgeiten >1 jaar.

² Geen registratie van bokkenmesters.

Aandachtspunten welzijn melkgeiten

Geconstateerde welzijnsrisico's bij melkgeitenhouders zijn onvoldoende ruime huisvesting voor bokken en te weinig beschikbaar voerhek per geit. De bevindingen waren echter niet zodanig dat er sprake was van overtreding van wet- en regelgeving. Gezien de doelvoorschriften in de wet kijkt de NVWA naar het welzijn van het dier en niet enkel naar afmetingen van de huisvesting. De genoemde punten zijn echter wel aandachtspunten voor de sector voor goed welzijn van geiten en bokken, net als aandacht voor overgroeide klauwen en kreupele dieren.

Aandachtspunten welzijn geitenbokjes

Er worden geitenbokjes op zeer jonge leeftijd (0-7 dagen) afgevoerd naar de mesterij of het slachthuis. Bij sommige bokkenmesters is sprake van zeer hoge sterfte onder de dieren (tot 61% op een bedrijf in 2017). Gemiddeld was de sterfte 31% in 2016 en 32% in 2017. De bokkenmesters geven aan dit mede komt doordat de dieren niet gewend zijn te drinken aan de drinkautomaat, omdat ze op het melkgeitenbedrijf bij het moederdier blijven. De dieren verzwakken daardoor na aankomst soms al snel. Volgens de wet is de houder van de dieren verantwoordelijk voor het welzijn en de zorg van de dieren. Daarom houdt de NVWA aan dat de bokkenmester, de houder van dieren, verantwoordelijk is voor het welzijn en de zorg van de bokjes vanaf het moment dat deze zich op zijn bedrijf bevinden.

Vervoer van geitenbokjes

De Verordening (EG) nr. 1/2005 stelt dat jonge dieren pas mogen worden vervoerd als de navel volledig is geheeld. Wageningen Universiteit heeft onderzoek gedaan naar het helen van de navel: "De duur van het mummificatieproces van de uitwendige navel varieert. Op 2 dagen na geboorte heeft 50% een volledig gemummificeerde navel en op 4 dagen na de geboorte is dat meer dan 90%. Op een leeftijd van 7 dagen lijkt de mummificatie van de navelstreng van alle geitenlammeren voltooid."³ Handhaving is alleen mogelijk bij heterdaad.

³ Verkaik, J., van Dixhoorn, I., Gunnink, H., van Hattum, T., & Ouweltjes, W. (2016). Monitoring van het helingsproces van de navelstrengen van geitenlammeren (No. 992). Wageningen Livestock Research <http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/399811>

Conclusie

De naleving van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren bij de bezochte melkgeitenbedrijven is 93%. Bij drie van de negen bezochte bokkenmesters in 2017 zijn stervende/dode dieren aangetroffen en is een Bestuurlijke maatregel en Proces-Verbaal opgelegd. De NVWA zal in de toekomst de zorg voor geitenbokjes blijven monitoren en risicogerichte inspecties bij bokkenmesters met hoge sterfte uitvoeren.

Hoge sterfte bij geitenbokjes

Toen de hoge sterfte bij bokkenmesters in beeld kwam tijdens het project in 2017 is de aanpak geïntensiveerd, alle bij de NVWA bekende bokkenmesters zijn geïnspecteerd. Bij drie bedrijven zijn door de NVWA verzwakte, stervende en dode bokjes aangetroffen. Over een van deze drie bedrijven is door organisatie Eyes on Animals eind mei 2017 een melding gedaan. Eyes on Animals heeft videobeelden gemaakt van dode en verzwakte geitenbokjes bij een bokkenmester in Brabant. Dit bedrijf stond al gepland voor inspectie. Deze beelden hebben geleid tot politieke aandacht en vragen over dit onderwerp. In september 2017 heeft er een 30-ledendebat plaats gevonden over geitenbokjes. Daarnaast heeft de staatssecretaris en medewerkers van het destijdse ministerie van Economische Zaken gesprekken gevoerd met de verschillende sectorpartijen; de NVWA was daarbij ook betrokken. De sector heeft vervolgens op verzoek van de staatssecretaris een plan van aanpak opgesteld om juiste zorg voor geitenbokjes te garanderen. Dit plan van aanpak start in 2018 en is opgenomen in het private kwaliteitssysteem van de melkgeitensector, KwaliGeit.

Het plan van aanpak laat onverlet dat de NVWA zal toezien op de naleving van wettelijke verplichtingen binnen de keten.